

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 18 Haziran 2025
Sayı : 776

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde "Trafik Komisyonu" adı altında daimi bir ihtisas komisyonu kurulmasına dair kanun teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 18-6-2025	Esas No: 2/3167

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
18 Haziran 2025
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
18 Haziran 2025
No: 1646890

GEREKÇE

Ülkemizde karayolu ulaşımı ve ulaşımın güvenliğini sağlanması konularında planlama, uygulama ve denetim hizmetleri birçok bakanlık ve her bakanlığın kendi hizmet alanındaki genel müdürlükler vasıtasıyla yaptığı çalışmalarla verilmektedir.

Karayolu güvenliği, birçok kamu kurumunun koordinasyonunu gerektiren çok yönlü bir alandır. Yol altyapısının güvenli hale getirilmesi karayollarının planlanması, yapımı, bakımı, onarımı ve trafik işaretlemeleri gibi konular Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın sorumluluğundadır ve bu görev Karayolları Genel Müdürlüğü aracılığıyla yürütülür.

Şehir içi ve şehirler arası trafik düzenlemeleri, akan ve duran trafiğin yönetimi, trafik kazalarının önlenmesi, denetimlerin yapılması ve trafik güvenliğinin sağlanması görevleri ise İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı tarafından yerine getirilir.

Trafik kazalarında meydana gelen yaralanmalara müdahale, ilk yardım ve acil sağlık hizmetlerinin sunulması ve bu hizmetlerin koordinasyonu Sağlık Bakanlığı'nın görev alanına girer.

Trafik güvenliği farkındalığını artırmaya yönelik trafik eğitimi, sürücü kursları ve bilinçlendirme programlarının hazırlanması ve uygulanması Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülür.

Karayolu projelerinin çevresel etkileri, kent planlamasıyla ilişkileri, gürültü ve hava kirliliği gibi unsurların denetlenmesi ve sürdürülebilir ulaşım çözümlerinin geliştirilmesi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın sorumluluğundadır.

Trafik kazalarına ilişkin adli süreçlerin yürütülmesi, cezai yaptırımların uygulanması ve trafikle ilgili mevzuatın düzenlenmesi görevini Adalet Bakanlığı üstlenir.

Trafik kazaları sonucu zarar gören bireylerin özellikle çocuklar, engelliler ve yaşlıların psikososyal destek alması, rehabilitasyonu ve topluma yeniden kazandırılması hizmetleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından koordine edilir.

Gençlerin trafik bilinci kazanmasını sağlayacak sportif ve sosyal faaliyetlerin desteklenmesi ile güvenli ulaşım alışkanlıklarının geliştirilmesi konusunda Gençlik ve Spor Bakanlığı katkı sunar.

Kırsal alanlardaki yol güvenliği, tarım araçlarının trafiğe uygunluğu ve orman yollarının trafik açısından değerlendirilmesi de Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ilgili çalışma alanları arasında yer alır.

Görülebileceği üzere bu çok yönlü iş birliği sayesinde karayolu güvenliği; yalnızca bir ulaşım meselesi değil, aynı zamanda kamu sağlığı, çevre, adalet, eğitim ve sosyal destek gibi birçok alanı kapsayan bütüncül bir politika çerçevesinde ele alınmaktadır.

Mühendislikten psikolojiye, hukuka; makineden insana kadar çok boyutlu bir bütünlüğü olan trafiğin bu yapısı dolayısıyla her bakanlığın ve ilgili her kurum ve kuruluşun ilgisine ve yetkisine göre görevi ölçüsünde bu konunun içinde bulunmasını zorunlu kılmaktadır.

Trafik güvenliği alanında yaşanan aksaklıklar ile aksayan tarafların, konunun bütünlüğüne zarar vermeden ve en iyi biçimde ilgili bakanlıklar tarafından giderilmesi en akla uygun olandır.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından bir halk sağlığı sorunu olarak tanımlanan trafik kazaları, dünya genelinde her yıl ortalama 1 milyon 350 bin kişinin hayatını kaybetmesine ve yaklaşık 78 milyon insanın yaralanmasına neden olmaktadır. Başka bir ifadeyle, dünyada her gün yaklaşık 3 bin, her saat ise 100'den fazla kişi trafik kazaları sonucu yaşamını yitirmektedir.

Alınan tüm tedbirlere rağmen, ülkemizde 2024 yılında 6 bin 351 insanımız hayatını kaybetmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2015-2023 yılları arasında meydana gelen trafik kazalarında ise 56 bin 410 kişi hayatını kaybetmiş, 2 milyon 639 bin 353 kişi ise yaralanmıştır. Yaralanan bireylerin uzun vadeli sağlık sorunları yaşayıp yaşamadığı veya engelli kaldığına dair kesin veriler bulunmamaktadır.

Ayrıca, bu kazalar büyük ölçekli sosyo-ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Trafik kazalarının doğrudan ve dolaylı maliyetleri oldukça yüksektir; 2016'da 49,6 milyar TL, 2017'de 55,8 milyar TL ve 2018'de 66,4 milyar TL olarak hesaplanan bu maliyetler, ülke ekonomisine olan yükü gözler önüne sermektedir. Trafik kazaları, hem can kayıplarına hem de ekonomik zararlara yol açmakta; bu durum, bireyler ve kamu maliyesi üzerinde ciddi bir yük oluşturmaktadır.

Karayolu trafik kazaları, ciddi boyutları nedeniyle özellikle son 20 yılda küresel bir mücadele alanı haline gelmiştir.

Ülkemizde de trafik kazalarının acı sonuçlarıyla sürekli karşılaşılmaktadır. Küresel eğilimler doğrultusunda ulusal düzeyde bir politika konusu haline gelen "Yol Güvenliği" konusunda son yıllarda atılan adımlar ve uygulamaya konulan tedbirler, karayolu trafik kazalarına bağlı ölümlerde önemli oranında bir azalma sağlamış olsa da hala istenen seviyeye ulaşmamıştır.

Ülkemizde trafik kazalarıyla mücadele ve trafik güvenliği ulusal bir politika olarak benimsenmiştir. Güvenlik konusunda yıllardır sürdürülen araç, sürücü sayısı ve trafik hareketliliği sürekli artmasına rağmen, sürdürülen denetimler, eğitimler, kampanyalar ile farkındalık faaliyetleri sayesinde yakalanan olumlu ivmenin daha yukarı taşınması için trafik mevzuatında güncel, çağdaş anlayışın yakalanması ve trafik suçlarında hukuki yaptırımların etkisinin artırılması gerekliliktir.

Tüm ilgili birimlerin daha etkin çalışması ve bu birimler arasında verimli bir işbirliği ve koordinasyonun sağlanmasını zorunlu kılmaktadır. Buna karşın, milli iradenin tecelligahı, Milli Mücadele'nin karargahı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, vatandaşın can ve mal güvenliğini yakından ilgilendiren trafik ile ilgili bir ihtisas komisyonundan yoksundur.

Bu kanun ile daimi bir ihtisas komisyonu oluşturulması ve bu komisyonunun trafiğin her türlü siyasi ve fikri ayrılığın, her tür rekabetin ve her türlü tartışmanın üstünde bir konu olması düşüncesi dolayısıyla diğer ihtisas komisyonlarından farklı olarak siyasi partilerin eşit temsili ile kurulması, ayrıca konusunda uzman kişilerin komisyon toplantılarına devamlı sağlanarak görüş ve öneri ile yürütmesi teklif edilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Madde ile Trafik Komisyonu'nun amacı belirlenmiştir.

MADDE2: Madde ile Trafik Komisyonu'nun kapsamı belirlenmiştir.

MADDE 3: Madde ile Trafik Komisyonu'nun kuruluşu belirlenmiştir. TBMM İçtüzüğü ile belirlenmiş olan ihtisas komisyonlarının kuruluşundan farklı olarak, siyasi partilerin eşit sayıda temsiliyle kurulacağı belirlenmiştir.

MADDE 4: Trafik Komisyonu'nun görevleri sıralanmaktadır.

MADDE 5: Trafik Komisyonu'nun yetkileri belirlenmiştir. Komisyonun görevleri doğrultusunda bakanlıklara, ilgili kurum ve kuruluşlara, sivil toplum kuruluşlarına ve özel kuruluşlarından bilgi istemek, inceleme yapmak, ilgilileri komisyon toplantılarına davet edip bilgi almak yetkileri arasında sıralanmıştır. Komisyona ayrıca, lüzumu halinde uzmanların bilgilerine başvurmayı, Ankara dışında da çalışmalarını sürdürme olanağı verilmiştir.

MADDE 6: Madde ile Trafik Komisyonu'nun çalışma, usul ve esasları belirlenmiştir.

MADDE 7: Trafik Komisyonu için uygulanacak İçtüzük belirlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1: Trafik Komisyonu'nun üyeliklerine yapılacak ilk seçimler için adaylık süresi ve seçilen üyelerin görev süresi belirlenmiştir.

MADDE 8: Yürürlük maddesidir.

MADDE 9: Yürütme maddesidir.

TBMM'DE TRAFİK KOMİSYONU KURULMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1- Karayolu trafik kazaları, ciddi boyutları nedeniyle özellikle son 20 yılda küresel bir mücadele alanı haline gelmiştir. Ülkemizde de yıllardır trafik kazalarının acı sonuçlarıyla sürekli karşılaşmaktadır. Ulusal düzeyde bir politika konusu haline gelen "Yol Güvenliği" konusunda son yıllarda atılan adımlar ve uygulamaya konulan tedbirler, karayolu trafik kazaları ve buna bağlı ölümlerde belli bir oranda azalma sağlamış olsa da trafik kazalarının nedenleri ve kazalarını en aza indirmek hususunda dünyadaki iyi örneklerden yararlanarak mevzuatı geliştirmek, sorun, şikayet ve başvuruları incelemek üzere TBMM Trafik Komisyonu kuruluş, görev, yetki ve çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu kanun, ulusal mevzuat ile uluslararası alanda kabul gören sözleşmelerle belgelenmiş olan trafik ve trafikteki tüm hakları kapsar.

Komisyonun Kuruluşu

MADDE 3- Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek olan Trafik Komisyonu'nda; siyasi parti grupları eşit sayıda temsil edilir. Bağımsız milletvekilleri, TBMM Başkanlığına yapılacak başvuruyla komisyon üyesi olabilir. Komisyon üyeliği bir yasama dönemidir. Komisyonda üye tamsayısının salt çoğunluğu ile seçilecek bir başkan, iki başkanvekili ve bir sözcü aynı parti grubundan olamaz, ancak aynı yöntemle seçilecek katip üye için bu şart aranmaz. Seçime tüm üyelerin katılması zorunludur.

Komisyon Görevleri

MADDE 4- Trafik Komisyonu'nun görevleri şunlardır:

- Trafik ve trafik kazalarına dair uluslararası alanda kabul gören ve sözleşmelerle belgelenmiş olan mevzuat, ulusal mevzuat ve uygulamalar arasında uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken değişiklikleri tespit etmek, bu amaçla yasal düzenlemeler önermek, TBMM Başkanlığınca havale edilen kanun tekliflerini görüşmek, TBMM komisyonlarının gündemindeki konular hakkında talep halinde görüş ve öneri bildirmek,
- Mevcut karayolu güvenliği politikalarının uygulanmasında ortaya çıkan boşlukları tespit etmek,
- Trafik kurallarına uyulması, farkındalığın artırılması ve etkin denetim mekanizmalarının uygulanması hayati önem taşımaktadır. Bu doğrultuda ülkemizdeki ve dünya üzerindeki trafik kazalarının önlenmesine yönelik olarak yapılan çalışmaları ve ilgili mevzuatı incelemek, bu amaçla araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda iyileştirmeler ile çözümleri önermek,
- TBMM Başkanlığınca havale olunan başvurular ile ilgili konuları incelemek ve başvurular sahibine yapılan işlemler ve sonuçlar hakkında bilgi vermek,

- e. Uluslararası alanda kabul gören trafik alanında yapılan gelişmeleri izlemek, gelişmelerin yaşandığı dış ülkelerin parlamenterleri ile toplantılar aracılığıyla fikir ve görüş alışverişinde bulunmak,
- f. Her yıl düzenli olarak yapılan çalışmalar ve elde edilen sonuçları kapsayacak şekilde Türkiye'nin trafik konusunda yaptığı ilerlemeleri ortaya koyacak raporu hazırlamak.

Komisyonun Yetkileri

MADDE 5- Trafik Komisyonu görevleri ile ilgili olarak, bakanlıklardan, mahalli idarelerden, muhtarlıklardan, üniversitelerden, kamu kurum ve kuruluşlardan, özel kuruluşlar ile dernek, vakıf, sendika vb. sivil toplum kuruluşlarından bilgi istemek ve buralarda inceleme yapmak, ilgililerini çağırıp bilgi alma yetkisine sahiptir. Komisyon gerekli gördüğünde Ankara ili dışında da çalışmalarını sürdürebilir. Komisyon tüm toplantılarına alanında ihtisaslaşmış TBMM üyesi olmayan kişi ya da kişileri davet edebilir. Komisyona davet edilecek kişi ya da kişilere, komisyonun salt çoğunluğu karar verir.

Komisyonun Çalışma Usul ve Esasları

MADDE 6- Trafik Komisyonu, üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Komisyon, incelemelerini alt komisyon/komisyonlar kurmak suretiyle de gerçekleştirebilir. Komisyon, görevleri ile ilgili olarak hazırladığı raporları, TBMM Başkanlığına sunar. Bu raporlar, Danışma Kurulunun görüş ve önerisi ile Genel Kurul gündemine alınabilir ve okunmak suretiyle veya üzerinde görüşme açılarak bilgi edinilir. Komisyon raporları, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklara da gönderilir. Komisyonun gerekli görmesi halinde; inceleme konusunun sorumluları hakkında genel hükümlere göre kovuşturma veya işlem yapılabilmesi için TBMM Başkanlığı'na komisyon raporu ilgili makama bildirilir. Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon kararı ve TBMM Başkanı'nın onayı ile 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre TBMM bütçesinden karşılanır.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 7- Trafik Komisyonu çalışmalarında, bu kanunda belirlenmemiş olan hallerde TBMM İçtüzüğü hükümleri uygulanır. TBMM Başkanı'nın TBMM İçtüzüğü gereğince komisyonlar üzerinde haiz olduğu denetleme yetkisi bu komisyon için de geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE 1: Siyasi Parti Grupları, Trafik Komisyonu üyeliklerine yapılacak ilk seçim için adaylarını, kanunun yayımını izleyen birinci hafta içinde TBMM Başkanlığı'na bildirirler. Bu üyeler, TBMM 28'inci döneminin sonuna kadar görev yaparlar. Komisyon üyesinin kendi isteği ile görevinden ayrılması ya da değişik nedenlerle görevin boşalması durumunda yeni üye bir hafta içinde ilgili siyasi parti tarafından komisyona bildirilir. Yeni üye, Genel Kurul'da okunmasını müteakip görevine başlar.

Yürürlük

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.
Yürütme

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

